

ԵՐԵՎԱՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄԵԼԻ

Տարեկան գինը 10 ռուբլի. կէս տարեկանը 6 ռուբլ. Եւսեմին համարները 5 կոպէկով.

Թիֆլիս-ում գրվում են միմյան խմբագրատան մէջ.

Մեր հասցեն. Тифлис, Редакция «Мшакъ».
Կամ Tiflis, Rédaction «Mschak».
Տէլէֆոն № 253.

Պարագրուծիւնը բաց է առաւօտան 10—2 ժամ (բացի կիրակի եւ տոն օրերէն).

Յայտարարութիւնը ընդունվում է ամեն լիզուով.

Յայտարարութիւնները համար վճարում են իւրաքանչիւր տողաւորին 10 կոպէկ.
Տէլէֆոն № 253.

ՀԻՄՆԱԳԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Մարիա Արտեմիւնա Սոսորովան, որդիների հետ, եւ Աննա Արտեմիւնա Գալան-թարեան յայտնում են ազգականներին եւ ծանօթներին, որ մայիսի 21-ին վախճանվեց առաջինների ամուսին եւ հայր, երկրորդի փեսայ՝ Թիֆլիսի քաղաքային վարչութեան նախկին անդամ

ԵԻԳՐԱՅ ԵԳՕՐՈՎԻԶ ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ

Մարմինը կը յուղարկուորդի հանգուցեալի ընտանեացի (Լերմոնովսկայա, նախ-կին Կարգորայա փողոց, տուն № 21) կիրակի, մայիսի 26-ին, առաւօտեան 10 ժամին, Մոզնու ս. Գէորգ եկեղեցին եւ այնտեղից ինքնուրուի գերեզմանատունը թաղելու: Ամբողջներ կը կատարվեն ուրբաթ, մայիսի 24-ին, եւ շաբաթ՝ 25-ին, երեկոյեան 7 ժամին:

ԲՈՎԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Տարբեր բերքի առիթով.—ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Նամակ Կիւրաօղաւի, Նամակ Սմա-գորթեան, Ներքին յուրեր.—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Արտաքին յուրեր.—ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ. Մանրակար.—ՆԵՐՔԻՆ ՆԵՐ.—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ. Կարմիր Խաչի ընկերութիւնների միջազգային կոնֆերենցիան:

ՏԱՐԱՎԱՅ ԲԵՐՔԻ ԱՌԻԹՈՎ

Մեր ընթերցողները իշխում են, որ զար-նան սկիզբը շատ աննպաստ եղաւ մեր գիւղատնտեսների համար: Ցրտերը, ձիւ-նը, յորը անձրեւները եւ կարկուտը մեծ ֆետ հասցրին այգիներին, բանջարանոց-ներին եւ արտերին: Մշակի մէջ տպւած թղթակցութիւնները ցոյց տուին, որ վը-նասը արդարեւ երեւան է եկել ընդարձակ տարածութեան վրա: Սակայն յետագայ տեղեկութիւնները ուրախ եւ միտթարա-կան լուրեր բերին մեզ համար: Նոր ցըր-տեր տեղի չունեցան: Կարկուտը առ այժմ՝ ալէտաբեր է եղել միայն մի քանի կէտե-րում: Բուսականութիւնը, որ դեռ նոր էր սկսում զարգանալ, կրած ֆետաներից յե-տոյ, սկսեց նորից կենդանանալ եւ նորից ընձրեւներ, տերեւներ եւ բողբոջներ տալ: Այլապէսով եղած ֆետը մի որոշ չափով մեղմացաւ:

Կանոնաւոր եւ յաճախ տեղի ունեցող անձրեւների պատճառով դաշտերը, մարգա-ղայնները եւ արտերը զարգացել են բաւարար կերպով եւ եթէ նոր դժբաղ-դութիւնների չը հանդիպեն, կարող կը լինեն տարբեր բերքը միջակի վրա պահ-պանել, իսկ մի քանի կէտերում եւ առատ բերք տալ գիւղատնտեսին:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԱԶ-ԳԱՅԻՆ ԿՕՆՖԵՐԵՆՑԻԱՆ (Նամակ Պետերբուրգից)

I

Մայիսի 15-ին

Վաղը, մայիսի 16-ին, այստեղ բացվում է Կարմիր խաչի ընկերութիւնների VII միջազ-գային կոնֆերենցիան, Բարձրագոյն հաւանու-թեամբ Այդ կոնֆերենցիան, որ պաշտօնական է, տեւելու է 7 օր, մինչեւ մայիսի 22-ը, եւ նրան մասնակցում են, բացի ուսաց պետու-թիւնից, Նաեւ հետեւեալ պետութիւնները՝ Աւս-տրիա, Ունգարիա, Բելգիա, Անգլիա, Գերմա-նիա, Յունաստան, Դանիա, Սպանիա, Իտա-լիա, Հոլանդիա, Պորտուգալիա, Յրանիա, Սերբիա, Ամերիկա (Միացեալ Նահանգներ), Չեխոսլովակիա, Շուեդ-Նորվեգիա, Շվեյցարիա, Ռուսիայի, Սապոնիա, որոնք ուղարկել են Պե-տերբուրգ իրանց պաշտօնական ներկայացու-ցիչներին:

Բացի պետութիւններից կոնֆերենցիային մասնակցում են հետեւեալ ապետական կար-գիւր.—Մարտիկ կարգը, Անտանեան կարգը եւ ս. Յովնանէս Երուսաղէմացու կարգը, որոնք

Տախարակի վրա շուտով կը սկսվի հուն-ձը, իսկ լեռնամասերում դեռ նոր է վը-նացել սերմանալութիւնը: Եթէ տափա-րակի համար անձրեւները այլ եւս աղը-նութիւն չունեն, նրանք դեռ երկար շա-բաթներ կը պահպանեն իրանց նշանակու-թիւնը լեռնամասերում: որտեղ այժմեա-նից դեռ ոչինչ չէ կարելի նախադուշակել առաջիկայ ամիսների համար:

Պէտք է արձանագրել, որ մեր երկրի մի մասը, այն, որ գտնվում է Մուղանի եւ Միլի անապատների կից, ֆետակել է մի որոշ չափով մոռեխից: Թիֆլիսի նահանգի մի մեծ տարածութիւն միայն է դաշ-տային միջոցից: Այդեզործական շրջաննե-րի մի մասը ֆետակել է կարկուտներից: Բայց ընդհանուր առմամբ բերքը խոտտա-նում է միջակից պակաս չը լինել:

Մեր երկրի կից տեղերից՝ Պարսկաստա-նից եւ Թիւրքիայից ստացած տեղեկու-թիւններից ցոյց են տալիս, որ այնտեղ էլ դարնան ցրտերը ֆետակել են այգիներին, բայց դաշտային մասերը չեն ֆետակել եւ առ այժմ բաւարար կերպով են զարգացել: Անկասկած այժմ դեռ հաստատ ոչինչ չենք կարող ասել տարվայ բերքի մասին եւ պէտք է սպասենք մի քանի ժամանակ էլ, մինչեւ կը պարզվի նրա իսկական վիճակը:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԿԻՍԼՈՎՈՐՍԿԻՑ

Մայիսի 20-ին

2ը նայած, որ մայիսի 1-ից Կիւրաօղաւի, 15-ից Էսէնտուկի եւ այսօր՝ մայիսի 20-ին

նայապէս ուղարկել են իրանց պատգաւաւոր-ներին:

Ռուսաստանը ունենալու է 25 ներկայացու-ցիչ, որոնց մէջ կը յիշենք—պրոֆէսոր Մար-տենիւն, ծովապետ Կրեմերին, լէյտէնէնտ Գեորգի-Պոլեմի, կոմս Վորոնցով-Դաշկովին, սե-նատոր Գեորգի-Պոլեմի, կոմս Գոլենիշչէվ-Կուտու-զովին, լէյտէնէնտ Բէմիտովին եւ գեներալ Շվեյցովին: Յրանիան ուղարկել է 7 ներկա-յացուցիչ, որոնց մէջ ակադեմիկոս մարքիզ դը-Վոգելէ: Գերմանիան ուղարկել է 7 ներկայա-ցուցիչ, որոնց մէջ բարոն ֆոն-Մարշալ, Աւստ-րո-Ունգարիան ուղարկել է 7 ներկայացու-ցիչ, որոնց մէջ մադնասների պալատի անդամ կոմս Անդրէյ Զեկովիչին: Անգլիան ուղարկել է մի ներկայացուցիչ՝ մայր Մեկֆերսոնին: Ամե-րիկան ուղարկել է 5 ներկայացուցիչ, որոնց մէջ տիկին Յոստերին:

Բարձրագոյն հրամանով, կոնֆերենցիա ընդ-մարման ծախքերի համար նշանակված է. 50,000 ռուբլի: Ռուսաց կառավարչական շրջանները անազին պատրաստութիւններ են տեսել ջրեղ եւ փառաւոր կերպով ընդունելու կոնֆերեն-ցիայի անդամներին. կազմակերպված է եւ մա-մուլի բերք, բայց լրագրական գործիչները չեն կարող ազատ մուտք ունենալ կոնֆերենցիայի նիստերին, այլ տեղեկութիւններ պէտք է ստա-նան մամուլի բերքից, որի նախագահն է ուս-գրող Սիգմա:

Ժեղոնիօզակի հանքային ջրերը պաշտօնապէս բացված են եւ յունիսի 1-ից էլ Կիւրաօղաւի կուրորան է բացվելու, այնու ամենայնիւ, մին-չեւ այժմ հանքային ջրերում մեռելութիւն է տիրում: Դեռ հիւանդների հոսանքը չէ սկսվել:

Այս տարվանից տեղացիների համար էլ սե-զոնի տոմսակներ վերցնելը ստիպողական են չինել եւ առանց այդ տոմսակի ոչ ոքին չեն թողնում ոչ ծաղկանոցում եւ ոչ ծառուղիներում զբոսնելու: Այդ նորմաւորութիւններով չըստը ընտանիքի երեխաներին զրկում են այդ ձմեռ-լիքներում մարտը օդ ծծելուց եւ երաժշտու-թիւն լսելուց, բայց եւ տնայէս մինչեւ այժմ տոմսակներ վերցնողների թիւը հազարից հա-զիւ է անցնում:

Ի նկատի պիտի ունենանք, որ տոմսակներ վերցնողների կէտը տեղացիներ են, իսկ միւս կէտը ձիւ բժշկող զինուորականներ են: Կոն-ւորականներ Այդ երկու դասակարգերը, հաս-կանալի է, որ թմրած քաղաքում կենդանու-թիւն առաջ բերել չեն կարող: Զբոսնելու ժա-մանակ՝ բժիշկները եւ տեղացիները դրանց ան-բաւական հայեացքով են նայում: Կողմնակի դիտողի համար դա շատ նախակային են պարզ է Շատ եւ շատ բժիշկներ, քաղաք գալիսի նման, թափվում են այստեղ միայն փող վառ-տակելու համար: Պէտք է դիտել, թէ այստեղի բժիշկների դէմքերը ինչպէս են ծռւում, երբ իմանում են մի նոր բժշկի գալուստը, իսկ ե-թէ նոր եկող բժիշկը աշողութիւն ունեցաւ, բաւարարանքներ է, որ տեղում են նոր եկածի գլխին:

Այստեղ եկող բժիշկներին մէջ բաւարարանքնե-րը, իրար դէմ թշնամութիւնը շատ սովորական բաներ են: Նրանք իրար հետ հաշտ ապրում են, երբ մասնագիտութիւնները տարբեր են լի-նում եւ զանազան կուրորաններում են ապ-րում: Այդպիսիները եւ բժշկական սինդիկատ-ներ են կազմում եւ իրար մօտ հիւանդներ են ուղարկում եւ հիւանդների առաջ փառաբա-նում են միմեայից, թէ իր մասնագիտութեան մէջ առաջինն է եւ այն:

Մենք այստեղ բժիշկների մեծամասնութեան մասին ենք խոսում: Բացատրութիւնները միշտ եղել են եւ կը լինեն: Հանքային ջրեր եկող բժիշկներին թիւը հասնում է մինչեւ 300 հո-գու: Կան բժիշկներ, որոնք երեք ամսվայ ժա-մանակամիջոցում, բոլոր ծախսերը հանած, 5,000—40,000 ռուբլի փող են վերցնում:

Անա այստեղի բժիշկների բարձրագոյն մի օրի-նակ՝ գաղափար կազմելու համար Մի պրոֆէ-սոր խորամանկութեամբ միշտ մի որ եւ է հայ բժիշկին իր օգնական է վերցնում այստեղի

Ներկայ միջազգային կոնֆերենցիան թւով եօթներորդն է. առաջինը գումարվել է Պարի-զում 1867-ին. երկրորդը՝ Բերլինում, 1869-ին. երրորդը՝ Ժընէվում, 1883-ին, չորրորդը՝ Կարյու-բուէլում, 1887-ին, հինգերորդը՝ Հոսովում, 1892-ին եւ վեցերորդը՝ Վիեննայում, 1897-ին:

Կարմիր խաչի ընկերութիւնների եւ օգտակար հաստատութիւն, որի ծագումը պարտական ենք մի անձնուէր եւ մարդասէր չլէյցարացու, Ժընէվի բժիշկ Հանրի Դիւնանին: Սա ներկայ էր եղել, իրեն բժիշկ, Սոլֆերինոյի պատերազմին, եւ անապատներ էր եղել վիրաւորվածների սոսկալի տեսականներ, այն ահռելի տանջանքներին, որ հազարաւոր երիտասարդ զինուորներ կրում էին եւ մեռնում բժշկական օգնութիւն չը ստանա-լու պատճառով: Նրա մէջ այդ բոլորին ծագեց միտք հիմնել մի մարդասիրական, չէզոք ընկե-րութիւն, որի գործը լինի միայն խնամել, դա-րմանը վիրաւորվածներին եւ բժշկական օգնու-թիւն հասցնել նրանց, անխտիր, երկու կողմի բոլոր պատերազմողներին եւ վիրաւորվողներին: Եւ ահա նա ներկայացրեց Ժընէվի «Société d'utilité publique» ընկերութեան մի գեղու-ցում 1863 թ. փետրվարի 9-ին, որ անազին տպաւորութիւն թողեց ունկնդիրների վրա եւ այդ օրից դրվեց «Կարմիր խաչ» կոչված ընկե-րութեան հիմքը, որի իրաւունքները պաշտօ-նապէս ձեռնաչվեցին եւ ընդունվեցին բոլոր քա-

սեղոնի ժամանակ, լաւ գիտնալով, որ ամենա-իւղալի հիւանդները բացուեցին եւ նոր-նախի-ջեւանցի հայերն են լինում, որոնք իրանց ան-տեղի չապրութեամբ անբարոյականացրել են թէ բժիշկներին եւ թէ այստեղի տանտէրերին: Ահա այդ պրոֆէսոր օգնական բժիշկը մօտե-նում է այցելու հիւանդին եւ ակնաշում փըս-փսում, թէ արդեօք գիտէ հիւանդը, որ բժիշկին 10 ռուբլուց պակաս տալ չէ կարելի: Եթէ հի-ւանդը չըստը է եւ անկարող է 10 ռուբլի տալ մի այցելութեան համար, իր չար բողբո-անիծելով հեռանում է այդ գիտնականից:

Ցաւ պատճառով այն չէ, որ այդ գիտնակա-նը տանտեակ տարիների ընթացքում այդ ձա-նապարհով հարստութիւն է դիզել, այլ այն, որ այդ տանտեակ տարիների ընթացքում նա միշտ կարողացել է այդ ստոր պաշտօնի համար միշտ նոր-նոր հայ բժիշկներ գտնել:

Ինչ որ այս տարի այստեղ միտթարական է, դա այն է, որ հանքային ջրերի այժմեան դի-րեկտոր պ. Սոլֆերինոյի շատ եռանդոտ մարդ է եւ աշխատում է կարգ ու կանոնի մէջ դնել հանքային ջրերը: Պետտիգորսկի տաք սարի գաղաթը, որ իր մեղքութեամբ նայողի աչքեր էր ծակում, այժմ ծառուղիներով եւ ծաղկա-նոցներով է զարդարված: ամեն մի քայլափո-խում պալիլիօններ են շինված, որտեղ ամեն տեսակ հանքային ջրեր եւ կուրորան են ծախում, Սարի ամբողջ տարածութիւնը էլեկտրական լուսով է լուսաւորվում եւ ամեն մի քայլափո-խում նստարաններ են դրված:

Իսկ ինչ վերաբերում է Կիւրաօղաւի պար-կին, այդ պարկի վերին մասը, որտեղ գտնվում է Царская площадь հրապարակի վերին մա-սը՝ մօտ 15 վերստ տարածութեան վրա ճանա-պարհներ են կտրված եւ ամբողջ տարածու-թիւնը ձիւնիլեքներով եւ ծաղկանոցներով է ծածկված: Երբ Կարմիր լեռան գագաթից դի-տում եւ չըջակայքը, շատ վայելուչ տպաւո-րութիւն են ստանում: Նայում եւ ներքեւը, լեռների ստորոտում, մի նոր հիւանդոց է բու-սել, նայում եւ լեռների գագաթներին՝ ջրանցք են անցկացնում, հարկաւոր մարդիկ տեղա-յին արագութեամբ բանում են, որ մինչեւ յու-նիսի 1-ը ամեն բան վերջացրած լինի: Այս տարի միլիոններ ծախսվեցան կուրորաները բարելաւելու համար:

Թէպէտ եղանակները տաք են, բայց Կիւրա-օղաւում համարեալ թէ ամեն օր անձրեւ է գալիս: Ինչքան զեղեցիկ է Կիւրաօղաւի իր նոր չինութիւններով եւ պարկով, այնքան էլ կեղ-տուտ է իր հին չինութիւններով:

Դիտող

Պարագրուծի երկրների կողմից, որոնք կնքեցին այդ նպատակով Ժընէվեան կոչված կոնվէ-նցիան: Այժմ բոլոր քրիստոնէայ երկրներում, նոյն իսկ Եւրոպայում հաստատված կան Կար-միր խաչի ընկերութիւններ, կենտրոնական վար-չութիւններով եւ գաւառական ձեռնարկով: Այդ ազգային զանազան ընկերութիւնների մէջ իւ-րեւ միացնող կապ ծառայում է 1863-ին Ժընե-վում հիմնված Կարմիր խաչի միջազգային կո-միտէն, որ վերին աստիճանի բեղմնաւոր գոր-ծունէութիւն է ցոյց տալիս եւ աշխատում է ընդարձակել Ժընէվեան կոնվէնցիայի ապարէզը: այդ կոմիտէն 1869-ից սկսած հրատարակում է մի հանդէս «Bulletin international des sociétés de la Croix Rouge», որ բոլոր ընկերութիւն-ների օրգանն է եւ միացուցիչ կապը: Հասկա-նալի է, որ Ժընէվի այդ միջազգային կոմիտէնը վայելում է բարոյական անազին հեղինակու-թիւն բոլորական աշխարհում, ուր կան Կարմիր խաչի ընկերութիւններ:

Կոմիտէն նախաձեռնութեամբ սովորութիւն է դարձել ամեն հինգ տարին մի անգամ գու-մարել միջազգային կոնֆերենցիա Կարմիր խաչի բոլոր ընկերութիւնների ներկայացուցիչներից, ընկելու համար թէ ընդհանուր հարցեր վիրա-ւորվածներին պատերազմի ժամանակ օգնու-թիւն հասցնելու մասին եւ թէ առհասարակ Կարմիր խաչի գործունէութիւնը խաղաղու-թեան ժամանակ:

ՆԱԾԱՆԻԿ ԽՈՐԱԳՐԱԿԱՆ

Թիֆլիս, մայիսի 24-ին

«Մշակ» № 16-ի մէջ եւ յայտնեցի, որ այս տարի պիտի հրատարակեմ Ստեփանոս Նազարեանցի, Ստեփան Ոսկանի, Միքայէլ Նալբանդեանցի եւ Գրիգոր Արծրունու կենսագրութիւնները: Իմ նամակի մէջ եւ հրաւեր էի կարգադրել, որ ինձ նիւթեր ուղարկեն այդ կենսագրութիւնների համար:

Այժմ պարտք եմ համարում յայտնել, որ իմ խոստացած կենսագրութիւններից երկուսը՝ Ստեփան Ոսկան եւ Միքայէլ Նալբանդեանը եւ ստիպված եմ մի քիչ յետաձգել, մինչեւ որ ձեռք կը բերեմ ինձ խոստացած նիւթերը: Այժմ բոլորովին պատրաստ է եւ տպագրվում է Ստեփանոս Նազարեանցի կենսագրութիւնը: Նա բաղկացած կը լինի երկու հատորից, մօտ 650 էրես եւ զարդարված կը լինի բազմաթիւ պատկերներով:

Բայց կենսագրութիւն կազմել եւ հրատարակելը բաւական չէ: Մեր երախտաւոր գործիչների յիշատակը արժանաւոր կերպով յաւերժացնել կարելի է այն դէպքում, երբ նրանց կենսագրութիւնները մատչելի կը լինեն շատ շատերին, տարածվելու հնարաւորութիւն կու-նենան:

Կամենայով իմ կողմից ամեն միջոց գործ դըրած լինել Ստեփանոս Նազարեանցի կենսագրութիւնը տարածելու համար, եւ բաց եմ ա-նում բաժանորդագրութիւն էժան գնով: Մասնաւորութիւնները տպված են յայտարարու-թիւնների բաժնուժ: Իմ ցանկութիւնն է, որ գրքերը պահեստի մէջ չը դարձնեն, այլ ըն-թերցողի ձեռքում գտնվեն: Մնացածն արդէն ընթերցողներից է կախված:

Այժմ պատրաստում եմ Գրիգոր Արծրունու կենսագրութիւնը, որ լոյս կը տեսնէ մինչեւ նրա մահվան տասնամեակը:

Լ. Ե.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒԻՐԵՐ

«Մշակ» հետեւեալ համարը, Թագուհի Կայս-րուհի Ալեքսանդրա Յէօգորովնայի ծննդեան տօնի պատճառով, լոյս կը տեսնէ երեքշաբթի օր, մայիսի 28-ին:

Հինգշաբթի, մայիսի 23-ին, Թիֆլիսի Վանքի մայր եկեղեցում տեղի ունեցաւ հանդիսաւոր հոգեհանգիստ հանգուցեալ Բագրատ վարդապետ Թաւադայեանի համար: Հոգեհանգիստին ներկայ էր մեծ բազմութիւն: Գարեգին վարդապետը խօսեց մի ճառ, որի մէջ դրուա-տեց հանգուցեալի անձնաւորութիւնը եւ զգա-յուն սիրտը հասարակութեան գործունէութեան մէջ:

Կարա-Մուրզայի աշխատութիւնների հրա-տարակութեան օգտին ստացանք Բագուից, Արսեն Աղբաշեանից, 15 ռուբլի 30 կոպէկ, որ ժողոված է մի խումբ տիկիներից եւ պա-րոններից: Նախկին գումարի հետ միասին ըն-դամենը ստացված է 707 ռուբլի 80 կոպէկ:

Մօսկվայում այժմ կատարվում է մի հետա-քրքրական փորձ, փողոցները ջրվում են ոչ թէ ջրով, այլ նաւթով: Յայտնի է, որ երբ փո-ղոցները ջրվում են ջրով, վնասակար բակտե-րիաները աւելի մեծ աղողութեամբ են բազ-մանում խոնաւ հողի մէջ, իսկ երբ գետինը

Ներկայ VII միջազգային կոնֆերենցիայի ջննդութեան նիւթարկվելու են հետեւեալ հար-ցերը:

Կարմիր խաչի գերմանական կենտրոնական վարչութիւնը ներկայացրել է այս զեկուցում-ները: 1) գերմանական Կարմիր խաչի գործու-նէութիւնը խաղաղութեան ժամանակ. 2) 1897 թ. թիւրք-յունական պատերազմի եւ 1889—1900 թ. հարաւա-աֆրիկեան եւ 1900—1901 թ. չինական պատերազմների ժամանակ գերմանա-կան Կարմիր խաչի ուղարկած արշաւախմբի ձեռք բերած հետեւանքները: Աւստրիական կենտրոնական վարչութիւնը մտցրել է հետեւեալ հարցը. ցանկալի է, որ բոլոր կենտրոնական կո-միտէները հրատարակէին այն կանոնները, որոնցով կանոնաւորվում են իրանց երկրներում զորամասերի գումարների զստաւորութիւնը եւ այն միջոցները, որոնք անհրաժեշտ են, որպէս զի կօմիտէները միշտ պատրաստ գտնվեն գործելու ոչ միայն պատերազմի ժամանակ, այլ եւ երբ աղէտներ են տեղի ունենում խաղաղութեան ժամանակ:

Ժնեւի միջազգային կօմիտէտը ներկայաց-րել է զեկուցադրեր կայսրուհի Ալեքսանդրա ֆոնի շնանկութեան եւ կօմիտէտի տասն-ամեակ (1892—1902) գործունէութեան մասին:

Ռուսական գլխաւոր վարչութիւնը մտցրել է հարց՝ վերաբերել Կարմիր խաչի ընկերութիւն-ների միջազգային կոնֆերենցիաների կանոնա-գրութիւնը եւ ներկայացրել է նոյնպէս զե-

արագութեամբ չորանում է՝ փոշին բազմացած վնասակար բակտերիաների հետ միասին բարձ-րանում է օդի մէջ եւ մոտում մարդկանց թո-քերը: Հնգշաբթեակը, երբ փողոցները ջրվում են նաւթով՝ վնասակար բակտերիաները ոչն-չանում են նաւթախառն հողի մէջ եւ այսպի-սով քաղաքային ընկերները ազատվում են բազմաթիւ հիւանդութիւններից: Նաւթով կա-րելի է ջրել փողոցները 2—3 օր մի անգամ: Նաւթը ամենեւին հոտ չէ արձակում եւ պող-ջութեան վրա ոչ մի վնասակար ազդեցութիւն չէ թողնում:

Մայիսի 21-ին, քաղաքային վարչութեան նիս-տում, Թիֆլիսի քաղաքապետի պաշտօնակառա-րը զեկուցեց այդ վարչութեան նախկին անդամ Ե. Սոսորովի մահվան մասին: Վարչութիւնը որոշեց հոգեհանգիստ կատարել հանգուցեալի յիշատակին դուռնի տեղանքի դահլիճում ի ներ-կայութեան վարչութեան բոլոր անդամների եւ ձայնաւորների, դնել արձաթեալ պսակ նրա դա-գալի վրա, ցաւակցութիւն յայտնել ընտանիքին եւ Սոսորովի մահվան մասին զեկուցանել դու-մային, խնդրելով յարգել նրա յիշատակը ոտըի կանգնելով եւ վարչութեան ամբողջ կազմով ներկայ լինել հանգուցեալի թաղամասը:

Կարմիր-խաչի ընկերութիւնների միջազգային համաժողովը, որում լրագրիւնների ասելով, կայացրել է հետեւեալ որոշումները. «Համաժո-ղովը յարգաւորաբար իր շնորհաւորութիւններն է մատուցանում այն պետութիւններին, որոնք ստորագրել են 1899 թ. Նախկին յուլիսի 29-ին Հաագայում կազմված դաշնագրի ծովային պա-տերազմները ժնեւի կօմիտէի կային նիւթարկե-լու վերաբերմամբ: Համաժողովը խորին յար-գանքով շնորհակալութիւն է մատուցանում Նո-րին Մեծութիւն Ռուսաց Կայսրին, որի բարձր եւ ազնիւ նախաձեռնութեամբ կազմվեց Հաա-գայի դաշնագիրը, որ մի փառաւոր ծառայու-թիւն մատուցեց մարդասիրութեան գործին: Չանազան պետութիւնների «Կարմիր խաչ» ըն-կերութիւնները հրաւիրվում են ձեռնամուխ լինելու ուսումնասիրել այն հարցը, թէ կամե-նում են արդե՞ք նրանք յանձն առնել պատե-րազմական զորքերին մասին հոգալու գործը՝ համաձայն Հաագայի կօնֆերենցիայի որոշում-ների:

Հինգշաբթի, մայիսի 23-ին, ուսւ սիրողները Թիֆլիսի Արտիստական թատրոնում տուեցին «Պերիկոյա» օպերետը, որ գրաւել էր մեծ բազ-մութիւն դէպի թատրոնը: Առանձին մասնակ-ցողներ արդողութիւն ունէին, իսկ իբրեւ ամ-բողջութիւն օպերետը չը գոհացրեց հանդիսա-կաններին: Պերիկոյայի դերը կատարում էր երգ-չուհի Այզենշտատ, որ լաւ սովորել էր իր դերը, երգում էր խորթեղի, բայց ունի մեծ դահլիճի համար փոքր ձայն եւ դեռ չէ իւրացրել աշխոյժ խաղ: Վէյման Պէկիլի դերում էր Բաւարացի ունի ոչ ընդարձակ, բայց խորթեղի եւ ձկուն ձայն իբրեւ դերասաններ աղող էին Օպօլինին, Ամալին, Մակարով, Կօբակով, մասամբ Մամին: Երգեցիկ խմբերը բաւարար էին: Ընդհանուր

կուցադրեր. 1) պատերազմական գերիներին օգնութիւն հասցնող ընկերութիւններ հիմնե-լու մասին, Հաագայի կօնֆերենցիայի որոշման համաձայն, 2) Կարմիր խաչի չէզոք ընկերու-թիւնների դրութեան մասին պատերազմական թատերաբեմի վրա, 3) զորքերին ծանօթացնե-լու Կարմիր խաչի սկզբունքների եւ Ժնեւի կան-կօմիտէի որոշումների հետ:

Ուրազվայի կենտրոնական կօմիտէտը մտց-րել է յիշատակագիր խնդրողների փրկութեան մասին:

Յոսանիական կենտրոնական կօմիտէտը մտց-րել է զեկուցումն այն մասին, որ Կարմիր խա-չի ընկերութիւնները գործնականապէս գործա-դրեն Հաագայի կօնֆերենցիայի որոշած սկզբ-ունքները ծովային պատերազմների վերաբեր-մամբ: Բացի դրանից նա մտցրել է եւ զե-կուցումն, թէ ինչպէս ամենալաւ կերպով պատրաստել տիկիներին, որ նրանք պատե-րազմի ժամանակ կատարեն կամաւոր—սանի-տարների պարտաւորութիւնը:

Իտալական կենտրոնական կօմիտէտը մտցրել է զեկուցադրել իտալական Կարմիր խաչի գոր-ծունէութեան մասին խաղաղութեան ժամանակ: Ռուսական Կարմիր խաչի հրատարակած հաւելիք երեւում է, որ նա ծախել է չորս տարեկան ընթացքում (1897—1900) եօթը մի-լիոն ռուբլի հասարակական աղէտների ժամա-նակ օգնութիւն հասցնելու համար եւ եօթը միլիոն ռուբլի ծախսել է իր բուժական հաս-

տաւորութիւնը սակայն այն չէր, ինչ որ տպւիւ է օպերետի ներկայացումը:

«НОВОЕ ОБОЗРЕНИЕ» լրագրին հետագրում են Փօթիքի, թէ մայիսի 28-ին Փօթիքի նաւահան գետում մահացու վէրք է հասցրած Շոգե-հաւային երթեւեկութեան եւ աւետորի ուռ-սաց ընկերութեան» գործակալ Նարուշկինին, որին յանցաւորները կառնեցել են կողոպտել:

ՆՈՐ-ԲԱՅԱՆՔԻՑԻՑ մեզ գրում են. «Կիրակի, մայիսի 13-ին, ս. Կարապետ եկեղեցում կա-տարվեց հոգեհանգիստ հանգուցեալ Բագրատ վ. Թաւադայեանի յիշատակին: Մի բուռն յարգող-ների ներկայութեամբ տեղիս գործակալ հ. Մուրադբէկեան մի զգացված դամբանականով ծանօթացրեց ներկայ եղողներին Թաւադայեանի անձնաւորութեան հետ, վերջապէս կատեւեալ խօսքերով: Վեճ համար շատ ծանր է խօսել Թաւադայեանի հոգեհանգիստի ժամանակ: Միայն այսքանը կասեմ, որ Թաւադայեանի ամբողջ կեանքը, իր ձգտումներով եւ զգացումներով, շատ ուսանելի եւ օրինակելի է մեզ համար: Թող մեր քաղաքացիները եւ երիտասարդ վարդա-պետները գործեն այն եռանդով եւ ընտրած ասպարէզի վստահութեան գիտակցութեամբ, ինչ-պէս որ նա՝ Թաւադայեանն էր:» Հոգեհանգիստի ժամանակ փայլում էին իրանց բացակայու-թեամբ մեր «Ջողերը», չը նայելով, որ շատերին բերանացի անդամ ասված էր:

ՄՆԱՍԻՑԻՑ մեզ գրում են. «Այստեղ լուր ստացվեց, որ աւագանիներ Զաքարյայի ճանա-պարհի վրա սպանել են մի սարածիկի եւ տարել են նրա հրացանը»:

ՂՈՒԲԱՅԻՑ մեզ գրում են. «Բագուցիների հոսանքը սկսվեց. գալիս են ամառանոց եկող-ները: Գալու է եւ Բագուի նահանգապետը իր գիւղատնակով, որը, հակառակ լրագրիների հաղոր-դածին, թէ այս ամառը նա կանցկացնէ Շամա-լում, ճիշդ չը գուրս եկաւ, այլ ճիշդ այն է, որ նա ամառը անպատճառ կապել է այստեղ: Ղուբա-յում Մեծութիւն հիմա էժանութիւն է թագա-ւորում—իւղի ֆուտը 20—22 կ, ձուլ 9—10, 10 կօպ, մի ֆուտը 9 կ, հացը լաւ տեսա-կի 4 կօպ. ֆուտը 9 կ, հացը կենդանանում է եւ բազմամարդանում: «Մայովի», պիկնիկ-ների սեզօնը սկսվեց»:

ԱՆՍՏԻՑԻՑ մեզ գրում են. «Մարմից մօտ եր-կու ամիս առաջ գաւառիս Գեղինէթ թրքաբնակ գիւղում երիտասարդ տղա Նշանադարձ թուրք գիւղացի իսմայիլ Ալի օղլի անունով, անհետա-նում է գիւղից: Եղբայրները եւ աղբականները սկզբում կարծում են, որ գնացել է իր հարս-նացուի տեսութեան: Բայց երբ անցնում է երկու երեք օր, տեղեկանում են, որ այնտեղ չէ, սկսում են որոնել ամեն տեղ, թէ գիւ-ղում են թէ ուրիշ տեղեր, բայց մինչեւ այ-սօր ոչ մի տեղից տեղեկութիւն չեն ստանում: Զը կայ ու չը կայ: Վերջին օրերն նոյն քիչի-նեթից գիւղացիներից, գիւղից մի երկու վերստ հեռու գտնվող «Մարիամ-Միքայէլ» կոչված ա-ւելակների մէջ կենդանիներ արածացնելով,

տատութիւնների պահպանութեան համար, ո-րով ծախսել է ընդամենը 14 միլիոն ռուբլի: Այսօր երեկոյեան բաւում է ագնաւականների ժողովարանում ի պատիւ կոնֆերենցիայի օ-տարազգի անդամների:

II

Մայիսի 16-ին

Այս օրպէս վերադարձայ Ագնուականների ժողովարանից, ուր ժամը 3-ին տեղի ունեցաւ կոնֆերենցիայի հանդիսաւոր բացումը, ներկա-յութեամբ Կայսրուհի Մարիա Յէօգորովնայի եւ Թագածառնող Մեծ Իշխան Միխայիլ Ա-լեքսանդրովիչի:

Ժողովարանի ընդարձակ դահլիճը չբեղ կեր-պով զարդարված է. ծաղիկներով զարդարված է եւ Կայսրուհու մեծազգի պատկերը:

Կոնֆերենցիայի հանդիսաւոր բացման հրա-ւիրված են առանձին տոմսակներով բոլոր պե-տութիւնների ղեկավարները եւ ամբողջ գիւղ-լուստիական մարմինը, մինիստրները, սենա-տորները, համալսարանների ղեկօսողները, ու-սումնարանական չրմաների հոգաբարձուները, այն գեներալ նահանգապետները եւ նահանգա-պետները, որոնք ներկայումս գտնվում են Պե-տերբուրգում եւ զինուորական բարձր աստի-ճանաւորները: Մամուլի ներկայացուցիչները հրաւիրված են նոյնպէս սահմանափակ թուով, ընտրութեամբ:

Բարձրագոյն հաճութեամբ կոնֆերենցիայի նախագահ Նշանակված է գեներալ-ադիւտանտ

բիւ հեռու տեսնում են, որ մի փոսի մէջ հա-ւաքվել եւ վխտում են անհամար ճանճեր. հե-տաքրքրում են թէ ինչ կայ, որ ճանճերը այդպէս հաւաքվել են եւ գնում են դէպի նը-րանս: Մօտենայով տեսնում են մօտակայ փոսի մէջ մարդկային երկու ոտներ դուրս ցցված, իսկ անդունջ մարմինը ջուլայի մէջ փաթաթած խեղճած ձգված է այդտեղ: Իսկոյն դուրս են քաշում եւ շորերից ճանաչում են, որ այն ան-յայտացած իսմայիլն է, որ երկու ամիս է ան-դադար որոնում էին: Իսկոյն իմաց են տալիս գիւղը եւ դիակը բերում: Բացված է ճնմու-թիւն: Առ այժմ կապածանքի տակ է եւ ձեռ-բակալված է նոյն գիւղացի իշխող Հոսեֆին օղլին, որի տան մէջ իբր գտնվել են արեւն հետքեր եւ ուրիշ երկու գիւղացիներ եւս, նոյն-պէս թուրքը:

ԱՂՍՍՏԱՅԱՅԻՑ մեզ գրում են. «Այսօր, մայի-սի 22-ին, ճաշից յետոյ մօտաւորապէս ժամը 5-ին, երկնքի երեսը ծածկող սեւ ամպերը նա-յոյի վրա սարսուռ էին ազդում: Թանկարժեք քարերացաւ անսպասելի կատաղի քամին, եւ դեռ 10 վայրկեան առաջ սկսեցին թափվել առաջին քամի փոթիկ ճիւղեր, բեռնաւորված խալ պտուղներով, եւ չանցած 10 վայրկեան սկսեցին թափվել անապին ստացակտորներ հա-կիթի մեծութեամբ, Պարզվեց ամեն բան. ուղի 7 րօպէ շարունակվում էր կարկուռ թափվել, իր հետ գետին տապալելով ծառ-ճիւղերը, խաղողը, եւ որ ամենազլխաւորն է խեղճ երկրագործ գիւղացու միակ ապաւն-ամբողջ ընտանիքի կերակրող արտը հողին հաւասարեցնելով: Թէ որքան է երկրագործ ժողովրդի վնասը, որոշել դժուար է: Կայարա-նում եւ միւս շինութիւններում փչրված են 5—600 լուսամուտի ապակիներ: Մէկ կառա-պանի գլուխ երեք տեղ պատռված է կարկու-տի հարուածից, պարտէզները եւ ծաղկանոց-ները բոլոր փչացած, նայողի վրա սարսափելի տպաւորութիւն են թողնում: Մէկ հատ կար-կուտը քայքայ 13 մխալ, որից, կարելի է ասել, ուժգին գետին զարկվելուց մէկ քուտորդ մասը փչրվել էր: Ուրիշները հաւատացնում են, որ կարկուտի ծանրութիւնը 28 մխալ է եղել:

ՇՈՒՇԻՔԻՆԵՐ գիւղից մեզ գրում են. «Այս երեք շաբթ է, որ նահանգական իշխանու-թեան կարգադրութեամբ, մեր գաւառի գիւ-ղացիները գնացել էին դաշտային տեղերում ա-հագին քանակութեամբ մորեխը ոչնչացնելու: Այսօր նրանք վերադարձան եւ պատմում են որ մորեխները, թէեւ շատ, բայց ոչ մի չօշա-փելի վնաս չեն հասցրել արտերին, երեւի այն պատճառով, որ այս տարի բուսականութիւնը շատ հարուստ է եղել, մորեխները բաւականա-չափ կերակուր են ունեցել եւ արտերը նրանց համար երկրորդական տեղն են բռնել: Եթէ մայիսը իր դռնում-գոյուններով աւերումներ չը գործէ եւ խաղաղ անցնէ, ինչպէս մինչեւ այժմ, այն ժամանակ մեր գաւառը չափազանց առատ հունձ կունենայ եւ մեր քրտնաջան գիւ-ղացին ազատ շունչ կը քայէ եւ կը վայելի իր վաւատակի պտուղները: Պէտք է ասել, որ գա-

Րիխտեր, որը յայտարարելով VII միջազգային կոնֆերենցիան բացված, գիւղացի Մայր Կայսրու-հուն եւ Թագածառնագին եւ կոնֆերենցիայի կողմից շնորհակալութիւն յայտնեց, որ Կայ-սրուհին եւ Թագածառնագը բարեհաճել են ի-րանց ներկայութեամբ պատուել կոնֆերենցիայի բացումը: Ապա արդարադատութեան մինիստր Մուրադբէկով ոտքի կանգնելով Թագաւոր Կայ-սրի կողմից օղջունեց կոնֆերենցիայի անդա-ններին եւ մի գեղեցիկ ճառով նկարագրեց այն վիճակը, որ մարդասիրական գործը, որ կատարում է Կարմիր խաչը, Այդ ճառը, որ մինիստրը ա-տասանեց ֆրանսերէն (կոնֆերենցիայում պա-տմական լեզուն ֆրանսերէնն է) մի իմաստա-լից ներող է համալսարանային խաղաղութեան գործին: Մինիստրը յայտարարեց՝ մի եւ նոյն ժամանակ, որ Թագուհի Կայսրուհի Մարիա Յէօգորովնան նուիրում է կոնֆերենցիայի բաց-ման առիթով 100,000 ռուբլի Կարմիր խաչի գործունէութիւնը աւելի լայն հիմունքներ վրա դնելու համար:

Ապա ողջոյնի ճառեր խօսեցին օտար պե-տութիւնների ներկայացուցիչները: Նիստը փակվեց ժամը 4-ին: Կոնֆերենցիայի պարագ-մունքները կը սկսվեն վաղը, մայիսի 17-ին, առաւօտեան ժամը 11-ին:

Հ. Առաքելեան

րու հունձը արդէն սկսել է, իսկ ցորենի հուն-
ձը կարելի է 8—10 օրից սկսել Սակայն չը
պէտք է մոռանալ, որ մորեխներ փչացնելու
գնացած գիւղացիներին մէջ հացի եւ ջրի պա-
կասութիւն է գրագրելու թէեւ կտուրվարու-
թիւնից իւրաքանչիւր գիւղացի 2 ֆունտ հաց
է ստացել, բայց դա բաւականութիւն չէ արեւի
նեղձ գիւղացուն օրական 2 ֆունտ հացը ինչ-
պէս բաւականութիւն տայ. նա չափին է սո-
վոր Զուրը բաւական հեւու է եղել մորեխի
վարից, մօտ 10—15 վերստի հեռաւորութեան
վրայ, այնպէս որ գիւղացիները ստիպված են
կրկի այդ հեռաւորութիւնից ջուր բերելու
հացի եւ ջրի պակասութիւնից մահման գէպ-
բեր էլ են եղել Վախճանիկ են երկու գիւ-
ղացի, մէկը ֆեյիլիքնուր, իսկ միւսը Գարին-
Տակ գիւղից, Բացի այդ վախճանիկներից քե-
չիքնեղի երեք գիւղացիներին մերձիման բերել
են գիւղի թէ ինչ կը լինի խեղճերի հետ, այդ
չը գիտենք:

ԱՍԽԱՐԱԿԻՑ մեզ գրում են. «Երէկ ստաց-
վեց գիւղորական միջնադար գնեցարայ-ազիւ-
տանտ կուրապատկիւնից հետեւեալ գրութիւնը»
պատմական տեղին հայ հասարակութեան
խնդիրն, աւանդել հայոց լեզուով կրօնը Որ
գործնականում են ցանկանում ունենալ հայերը
կրօնի գաղափարները հայերէն եւ ինչ
աղբիւրից պէտք է հոգալովի կրօնաւարների վար-
ձը, ինչպէս զաւթում յայտնեց այս մասին
տեղին ամսուուէր պ. Ս. Տէր-Յակովբանը:
Որովհետ պատմականորէն այսպէս. խնդրում է
գաղափարները հայերէն քաղաքային զըզ-
րոցներում եւ գիւղացիներում, վարձը կը հո-
գայ հայ հասարակութիւնը:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒԻՐԻ

—Պարիզ վերադառնալով հանրապետութեան
նախագահը մայիսի 14-ին ծաշ տուեց ի պատիւ
Վալդէ-Լուսայի, որին ներկայ էին բոլոր մի-
նիստները Դա նախագահի հրապարակում էր մի-
նիստներին, որովհետեւ մինիստրներին խոր-
հուրդը, որ տեղի ունեցաւ հետեւեալ օրը, կա-
պացու ոչ Նիւստան պալատում, ինչպէս սովո-
րաբար լինում է, այլ ներքին գործերի մինիստ-
րութեան մէջ՝ նախագահութեամբ Վալդէ-
Լուսայի: Որովհետեւ ժամանակ վերջնականապէս
վալդէ մինիստրութեան հրաժարականի հարցը
մինիստրութեան կը մնայ իր պաշտօնում ըն-
թացիկ գործերը վարելու համար, մինչեւ նոր
մինիստրութեան կազմակերպվելու: Բայց որ-
պէս զի հնարաւորութիւն տալիս Լուսային այ-
նով Սոսնէլիմար, մօր հետ տեսակցելու հա-
մար, մինիստրները որոշեցին յետագայ մի քա-
նի օրով հրաժարականի պաշտօնական յայտա-
բարում: Մինչ այդ ժամանակ պատգամաւոր-
ների ժողովը հնարաւորութիւն կը ստանար
համախառն իր մեծամասնութիւնը, օգուտ քա-
ղաքի նախագահի ընտրութիւնից, իսկ հանրա-
պետութեան նախագահը՝ բանակցութիւններ
սկսել նոր մինիստրութեան կազմակերպութեան
համար: Նոր մինիստրութեան որպիսութիւնը
նշանաւոր չափով կախված է նրանից, թէ ով
կընտրվի պատգամաւորների ժողովի նախագահ
«Frankfurter Zeitung» լրագրի ասելով, արմա-
տակները առաջարկում են կազմել մինիստ-
րութիւն հետեւեալ անձներէն—անատոլ Կօմը-
մինիստր նախագահ եւ մինիստր ժողովրդական
խառնութեան, Բիւսսոն—արդարադատու-
թեան, Դէլիասէ—արտաքին գործերի, զենե-
րալ Անդրէ—գիւղական, Պէլլան—ծովային
կամ հասարակական աշխատանքների եւ սենա-
տօր Վալլէ—ներքին գործերի, Բուրժուա տա-
նում է պատգամաւորների ժողովի նախագահի
պաշտօնը Հատուցանում են, թէ երբ մինիստ-
րութեան հրաժարականը պաշտօնապէս կը յայ-
տարարվի, Լուսայ կը կանչէ Դէլիասէին եւ կա-
ռավարի նրան մինիստրութիւն կազմելու: Դէ-
լիասէ կը հրաժարվի, բայց զորս հետ միասին
նրա մտնողը նոր մինիստրութեան մէջ ապա-
հոված կը լինի:

ԻՍԱՌՆ ԼՈՒԻՐԻ

Մ Ա Ն Դ Ա Ն Կ Ա Ր

Պէտք է խոստովանել, որ ինձ համար բաւա-
կան դուրս էր ըմբռնել այն բոլոր խօսակցու-
թիւնները, որոնք տեղի ունէին իմ ուղեկցի
բարեկամի մօտ Վաղարշապատում:
Իրանը խօսում էին պայմանական ոճերով,
իրանց միայն յայտնի անվանները գործածելով
եւ յանձն առնելով անհրաժեշտ անկողմ:
Միայն այն դէպքերում, երբ նրանք կամե-
նում էին ինձ մի որ եւ ի բան բացատրել,
պատմում էին հանգամանքներ:
Օրինակ, նրանք խօսում էին մի ինչ որ իս-
լամական եւ նրա սեփական այդ ու մասին:
Եւ ինչպէս, թէ ինչն է նրանց հետաքր-
քը: Իսկ նրանք այդին եւ նրա պտուղները կա-

պում էին հոգեւոր հայրերի հետ, յետոյ խա-
նում վաճառական ուրիշ գործերի հետ...

—Ուրեմն ասացէ՛ք, միջամտեցի ես, ինչ
բանի մասին էք այդպէս հետաքրքրված խօսում:
Ո՞վ է ինչպէս, ինչ գործ ունի նրա մաս-
նաւոր այդին վաճառ գործերի հետ:

—Միթէ տեղեկ չէք, հարցրեցին զարմա-
մամբ նրանք: Դա մի յայտնի անձն է մեր հօ-
րիզոնում:

—Ձեռ լսել, յայտնեցի ես:

—Ուրեմն յոյնքէ՛ք: Դա մի հասարակ, համեստ
մարդ էր, որ մի քանի տարի առաջ ծառայու-
թեան մօտ վաճառ անտեսական բաժնում:

—Ի՞նչ պաշտօնով:

—Նա մասնաւորապէս օգնական էր, իսկ յետոյ
գարձաւ եւ մասնաւորապէս ամսական ութ բոլորի
ռոճիկով:

—Թանգ չէ, նկատեցի ես:

—Ճիշդ է, թանգ չէ: Իսկ գործ չափ ունէր:
Նա ինքն էր ուսեստի վերաբերեալ բոլոր գոր-
ծերը կատարում: Խաչատուրը ստանում էր

նրա թերթը, ինչպէս Գորու գէպըրը, ըստ երեւոյ-
թիւն, տեղական հետաքրքրութիւն ունեն եւ

կարծես թէ մասնաւոր նշանակութիւն, սակայն
այդպիսի առանձին-առանձին վերցրած երեւոյթ-
ւանից է կազմվում մեր հանրային կեանքը:

Գորու ժամանակով առիթ ունենալով պատմել
իմ լաւագոյնից մի քանիսի մասին: Բայց առաջին
այլ եւս ոչինչ չեմ հաղորդի Վաղարշապատի
իմ տղաւորութիւններից:

Երկարութիւնը դիւրացրել է ճանապարհորդու-
թիւնը եւ ապագայում շատ առիթներ կարող
են ներկայանալ էջմիածին այցելելու եւ նրա
գործերի մասին խօսելու:

Իմ լուրերիցից գոհ կը մնան անշուշտ մի
խումբ մարդիկ, որոնց համար շատ ցանկալի է
չը չարժեք վարդապետը:

Եթէ ես կարճ եմ կարում, յամենայն դէպս
ոչ նրանց գոհութիւն պատճառելու նպատակով:

Վրձին

ՄՇԱԿԻ ՀՆՈԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԻՑ

23 մայիսի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ: Թագաւոր Կայսրը բարեհա-
ճեց, որ համառոտական հանգամանքներին
բացվի ի նպաստ Միտիկի նահանգի Բօրոյսկ
քաղաքի հրկիզեալների:

ԼՕՆԴՈՆ: Կիտլենդերին շնորհված է վիկոնտի
տիտղոս:

ՊԱՐԻԶ: Բուրժուա եւ Բիւսսոն հրաժարվե-
ցին Լուսայի առաջարկութիւնից՝ կազմել մինիստ-
րութիւնը: Կարծում են, որ Լուսայ կը դիմէ
անհատաւոր Կօմբին:

ԼՕՆԴՈՆ: Համայնքների ժողովը Գանձարանի
կանցլէրը յայտնեց, թէ զիտաւորութիւն կայ իր
ոյժի մէջ թողնել այս տարի նոր մտցրած եր-
կու հարկը: Բալֆօրը հաղորդեց թագաւորի
հրովարտակը, որի մէջ առաջարկվում է, աչքի
ընկնող ծառայութիւնների համար, Կիտլենդերին
նշանակել 50,000 ֆունտ:

ԼՕՆԴՈՆ: «Daily Mail» լրագրին Ամատէրդա-
մից հետաքրքում են, որ Բէրնի անգլիական դես-
պան Գրիմ եւ յօրդ Բէյ ժամանեցին Հաագա:
Ամատէրդամում կարծում են, որ նրանք մի-
նիստը կիւլպէրի հետ միասին կը հաղորդեն
նախագահ Կիւլպէրին խաղաղութեան դաշն
կապելու մասին եւ կառավարիկն նրան վերա-
դառնալ Հաագային Աֆրիկա՝ Բուստէրդալի
մօտ գտնվող իր կառավարումը բնակվելու պա-
մանով: Կիտլենդեր կը վերադառնայ հայրենիք ոչ
վաղ, քան մի քանի շաբաթից կամ մինչեւ անգամ
ամսից յետոյ: Կիտլենդեր դիմել է Բօրոյսկի հրա-
մանատարներին Պէտտօրիայում մի ճառով, որի
մէջ ասեց, որ եթէ ինքը նրանց թուում լինէր,
կը պարծնար նրանով, որ նրանք այդքան շատ
բան աշողեցրին: Լուի Բօտս մի պոլիտիկական
հրապարակեց, որի մէջ նա խնդրում է բոլոր
գէրեքներին անկեղծ կերպով հաղապարակել նոր
կառավարութեանը Բիւսսոնից ստացված տե-
ղեկութիւնների համեմատ, բօքրական հանրա-
պետութիւնների դեպքում Լէյպց կը մնայ Եւ-
րօպայում, որպէս մասնաւոր անձն:

ՄՕՍԿՎԱ: Նահանգական դատարանի վճռով
բաժանված է Օլիւսանիկովայի տաւոր միջնորդա-
նոց ժողովներից: Ժողովներից միում տուողի
ամուսինը կը ստանայ մասնաւոր շարժման
աւել, մօր կողմի ազգականները: Զալեւսկի եղ-
բայները—մայրական տոհմական գոյքը եւ
կրօնական ու Սվէնիկով—մնացած գոյքը
կրօնական:

ԲՕԳՍԶԷՎ: Բօգալէվում, Միտիկի նահան-
գում, հրդեհը լսիկից բոլոր առեւտրական շա-
քերը եւ մօտ հինգ հարիւր շինութիւններ:
պահանջվում է շուտափոխ օգնութիւն:

ՍՕՖԻԱ: Լուր է պտտում, որ իշխանի առա-
ջարկութեանը մինիստր-նախագահը հրաժար-
վեց Պետերբուրգի հանապարհորդութեան մաս-
նակցելու զիտաւորութիւնից, որպէս զի խա-
ղապարտները չը լինեն ազգային ժողովի խոր-
հուրդակցութիւններում:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ: Հեծելազօրքների 9-րդ գիւղի-
ղայի 2-րդ բրիգադայի հրամանատար գնե-
րաւարտ Զմալաֆաձէ նշանակված է կուլկա-

իր ազգականին՝ Արշակունի Անդրեասին իբրեւ
քահանայ նոյն եկեղեցու, թէեւ այդ Անդ-
րեասը ձեռնադրվել է Ախալգորու վրաս թէ ին-
չն է այդպիսի տեղափոխութիւն կատարվել:
Դեռ պաշտօնապէս յայտնի չէ:

—Դա էլ սովորական բան է, յայտնեց իմ ու-
ղեկիցը:

—Բոլորն էլ սովորական բաներ են, փոքր ինչ
զարգացած նկատեց վարդապետը:

Նշուեցան վարդապետը պատմեց էջմիածնի
հիւրերի մասին հետաքրքրական բաներ թիֆ-
լիսի, Երեւանի, Եւլուր եւ Օղեստայի հիւրերը
մի շարք հարցեր, գանգատներ, բողոքներ, ինտե-
րիւսներ էին բերել իրանց հետ:

—Նրանցից իւրաքանչիւրը, նկատեց վարդա-
պետը, ինչպէս Գորու գէպըրը, ըստ երեւոյ-
թիւն, տեղական հետաքրքրութիւն ունեն եւ

կարծես թէ մասնաւոր նշանակութիւն, սակայն
այդպիսի առանձին-առանձին վերցրած երեւոյթ-
ւանից է կազմվում մեր հանրային կեանքը:

Գորու ժամանակով առիթ ունենալով պատմել
իմ լաւագոյնից մի քանիսի մասին: Բայց առաջին
այլ եւս ոչինչ չեմ հաղորդի Վաղարշապատի
իմ տղաւորութիւններից:

Երկարութիւնը դիւրացրել է ճանապարհորդու-
թիւնը եւ ապագայում շատ առիթներ կարող
են ներկայանալ էջմիածին այցելելու եւ նրա
գործերի մասին խօսելու:

Իմ լուրերիցից գոհ կը մնան անշուշտ մի
խումբ մարդիկ, որոնց համար շատ ցանկալի է
չը չարժեք վարդապետը:

Եթէ ես կարճ եմ կարում, յամենայն դէպս
ոչ նրանց գոհութիւն պատճառելու նպատակով:

Վրձին

ՄՇԱԿԻ ՀՆՈԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԻՑ

23 մայիսի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ: Թագաւոր Կայսրը բարեհա-
ճեց, որ համառոտական հանգամանքներին
բացվի ի նպաստ Միտիկի նահանգի Բօրոյսկ
քաղաքի հրկիզեալների:

ԼՕՆԴՈՆ: Կիտլենդերին շնորհված է վիկոնտի
տիտղոս:

ՊԱՐԻԶ: Բուրժուա եւ Բիւսսոն հրաժարվե-
ցին Լուսայի առաջարկութիւնից՝ կազմել մինիստ-
րութիւնը: Կարծում են, որ Լուսայ կը դիմէ
անհատաւոր Կօմբին:

ԼՕՆԴՈՆ: Համայնքների ժողովը Գանձարանի
կանցլէրը յայտնեց, թէ զիտաւորութիւն կայ իր
ոյժի մէջ թողնել այս տարի նոր մտցրած եր-
կու հարկը: Բալֆօրը հաղորդեց թագաւորի
հրովարտակը, որի մէջ առաջարկվում է, աչքի
ընկնող ծառայութիւնների համար, Կիտլենդերին
նշանակել 50,000 ֆունտ:

ԼՕՆԴՈՆ: «Daily Mail» լրագրին Ամատէրդա-
մից հետաքրքում են, որ Բէրնի անգլիական դես-
պան Գրիմ եւ յօրդ Բէյ ժամանեցին Հաագա:
Ամատէրդամում կարծում են, որ նրանք մի-
նիստը կիւլպէրի հետ միասին կը հաղորդեն
նախագահ Կիւլպէրին խաղաղութեան դաշն
կապելու մասին եւ կառավարիկն նրան վերա-
դառնալ Հաագային Աֆրիկա՝ Բուստէրդալի
մօտ գտնվող իր կառավարումը բնակվելու պա-
մանով: Կիտլենդեր կը վերադառնայ հայրենիք ոչ
վաղ, քան մի քանի շաբաթից կամ մինչեւ անգամ
ամսից յետոյ: Կիտլենդեր դիմել է Բօրոյսկի հրա-
մանատարներին Պէտտօրիայում մի ճառով, որի
մէջ ասեց, որ եթէ ինքը նրանց թուում լինէր,
կը պարծնար նրանով, որ նրանք այդքան շատ
բան աշողեցրին: Լուի Բօտս մի պոլիտիկական
հրապարակեց, որի մէջ նա խնդրում է բոլոր
գէրեքներին անկեղծ կերպով հաղապարակել նոր
կառավարութեանը Բիւսսոնից ստացված տե-
ղեկութիւնների համեմատ, բօքրական հանրա-
պետութիւնների դեպքում Լէյպց կը մնայ Եւ-
րօպայում, որպէս մասնաւոր անձն:

ՄՕՍԿՎԱ: Նահանգական դատարանի վճռով
բաժանված է Օլիւսանիկովայի տաւոր միջնորդա-
նոց ժողովներից: Ժողովներից միում տուողի
ամուսինը կը ստանայ մասնաւոր շարժման
աւել, մօր կողմի ազգականները: Զալեւսկի եղ-
բայները—մայրական տոհմական գոյքը եւ
կրօնական ու Սվէնիկով—մնացած գոյքը
կրօնական:

ԲՕԳՍԶԷՎ: Բօգալէվում, Միտիկի նահան-
գում, հրդեհը լսիկից բոլոր առեւտրական շա-
քերը եւ մօտ հինգ հարիւր շինութիւններ:
պահանջվում է շուտափոխ օգնութիւն:

ՍՕՖԻԱ: Լուր է պտտում, որ իշխանի առա-
ջարկութեանը մինիստր-նախագահը հրաժար-
վեց Պետերբուրգի հանապարհորդութեան մաս-
նակցելու զիտաւորութիւնից, որպէս զի խա-
ղապարտները չը լինեն ազգային ժողովի խոր-
հուրդակցութիւններում:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ: Հեծելազօրքների 9-րդ գիւղի-
ղայի 2-րդ բրիգադայի հրամանատար գնե-
րաւարտ Զմալաֆաձէ նշանակված է կուլկա-

սեան հեծելազօր դիվիզիայի հրամանատար:

ԼՕՆԴՈՆ: Գործակալութիւնը իմացել է, որ
Գրիմ եւ յօրդ Բէյին Հաագա ուղարկելու
լուրը գուրդ է որ եւ է հիւրից: Անգլիան չէ
ճանաչում բօքրական պատուիրակներին Եւրօ-
պայում: հարաւային Աֆրիկա վերադառնալու
համար նրանք պարտաւոր են պաշտօնական
թղթաւորութիւն ստանալ:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ: Կապի գաղթականութեան դրու-
թիւնը նպաստաւոր է դառնում: Փուլէն անձ-
նատուր եղաւ, իւրաքանչիւր օր անձնատուր
են լինում վիտաւորվածներից շատերը:

ԲԵՐԼԻՆ: «Petit Bleu» լրագրին հեռագ-
րում են Ուտրէխտից, որ Կիւլպէր հիւանդ է եւ
պառկած է անկողնում:

ԼՕՆԴՈՆ: Պրէտորիայից «Times» լրագրին հա-
ղորդում են, որ Վերէյնիգիւստում բօքրները ի-
րանց պարտութիւնը խոստովանեցին մի առան-
ձին որոշմամբ: Անձնատուր լինելու ակտը ստո-
րագրելու համար պատուիրակներին տուած
խաղաղութեան մէջ սկզբում ասված է, որ

բօքրները համաձայնեցին հրոժարվել անկա-
խութիւնից անգլիական կառավարութեան այն
հարկադրանքի պատճառով, թէ նա զիտաւո-
րութիւնը չունի այլ եւս բանակցութիւններ վա-
րել, այլ թելադրել պայմաններ: նոյնպէս աչքի
առաջ կային բօքրների եւ անգլիացիների կրած
կորուստները եւ այն հանգամանքը, որ այլա-
պէս չէր կարելի վերադարձնել գերի ընկածնե-
րին եւ, վերջապէս, բօքրական ցեղը պահպա-
նելու տեսակէտով:

ԼՕՆԴՈՆ: «Times» լրագրը Հօնկօնգից տե-
ղեկութիւն ստացաւ, որ Կուանգսիւում ապրող
միլիոններ հեղքում է, որ իբր թէ ապստամ-
բութիւն է ծագել, ազգաբնակչութիւնը գրան-
վում է աւազակախմբերի յարձակումների եր-
կիւղի առիւթ: քաղաքների վրա յարձակումների
լուրերը անհիմն են:

ՍՕՍԵՎՈՎԻՅԱ: «Կաղմիւր Առաջին» քաղաքում
հանքի կառավարիչ ինժեներ Բօկալսկի սպան-
վեց այսօր ընթացիկի հարուածով: Զարագործը
փախաւ:

ՄՕՍԿՎԱ: Այսօր Մօսկվա ժամանեցին Կար-
միր խաչի կօնֆէրենցիայի անդամները եւ տե-
սան Մօսկվայի արժանաշխատակ շինութիւն-
ները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Անհիմն է այն տեղեկութիւնը, որ
իբր թէ Կիւլպէր հիւանդացել է. նախագահն
առողջ է:

ԼՕՆԴՈՆ: Փոխաւորութեան վերաբերեալ օրի-
նագրեւ զննելու ժամանակ գանձարանի կանց-
լէրը յայտնեց, որ թէպէտեւ վաղաժամ է բեր-
դապահ գօրծերի թիւ մասին դատել հարաւա-
յին Աֆրիկայում, սակայն, ի ն

նական նպատակներ համար Այսօր նորն բանն է կրկնվում, ինչպես գոռոզները պատրաստվում է չոչովի գերմանականությունը եւ ես հարկադրված եմ կոչ անել զէպի իմ ժողովուրդը նրա ազգային բարեկեցիկը պաշտպանելու համար:

ՄՕՍԿՎԱ Այսօր դատարանում աւարտվեց խուլիգանության գործը: Խուլիգանության մեղադրվում էր իր սիրական Տիխոնովի կնոջը թունաւորելու համար, վերջինս մեղադրվում էր դրոշման մէջ, իսկ գեղջիկուհի Մուխոմա յանցանք կատարողն էր, որը թոյն էր խմեցրել Տիխոնովին: Թոյնը գնել էր խուլիգանության անչափանոս որդին: Առաջին դատավճռի համաձայն, Տիխոնով եւ Մուխոմա դատապարտված էին տաժանակիր աշխատանքների 12 եւ 10 տարով, խուլիգանները՝ մայր եւ որդին, արդարացրված էին: Նոր դատավճռով արդարացրված է միմիայն խուլիգանի որդին: Դատարանը դատապարտեց տաժանակիր աշխատանքների Տիխոնովին 15 տարով, իսկ խուլիգանին եւ Մուխոնին 10 տարով:

ԲՆԳՈՒ: Վրաստանի էկզարխի ներկայութեամբ անդի ունեցաւ հանդէս Բագուի կիրքիւմ-մէֆօդիական եղբայրութեան գործունէութեան յիսնամեայ տարեդարձի առիթով: Անցաւ Բագուով պրինց Դովլէ, Շուի հորեղբոր որդին, որը գնում է Լոնդոն թագաւորութեան:

ԲՆԳՈՒ: Երէկ նահանգական դատարանում սկսվեց Կասպեան-Չէրսոմորեան ընկերութեան կառավարիչ Ֆէյզլի եւ Սպարտակ քաղաքում նոյն ընկերութեան գործարանների կառավարիչ Գուլամի գործի քննութիւնը, որով նրանք մեղադրվում են, որ գողտչութեան միջոցներ ձեռք չեն առել մազուտի ամբարի մինչեւ հրդեհվելը եւ հրդեհի ժամանակ անցեալ տարվայ յունվարին:

ՕՐԵՈՒ: Օրէջ ժամանեցին Բորի սեփական կալուածքից Մեծ Իշխան Անդրէյ Վլադիմիրովիչ եւ Մեծ Իշխանուհի Տէյնա Վլադիմիրովնա: Նոցա Կայսերական Բարձրութիւնները ճանաչար ընկան Մոսկվա:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ: Ներքին գործերի մինիստրը որոշեց՝ երկու ամսով դադարեցնել «ЮЖНЫЙ Кавказ» լրագրի հրատարակութիւնը:

Մայիսի 23-ին Պետերսբուրգում Թագաւոր Կայսրի Բարձրադոյն ներկայութեամբ տեղի ունեցաւ Նորին Մեծութիւն Թագուհի Կայսրուհի Ալեքսանդրա Ֆէօդորովնայի հեծեալ-գրեհարէրեան եւ ուղանաւ գնդերի եկեղեցական զօրահանգէսը:

ՆԱԽԱԳԻՐ ԱՆՔԱՆԴՐ ՔԱՆԱԹԱՐ Հրատարակիչներ՝ ԹԱԳՈՒՀԻ ՏԻԳՐԱՆԻԱՆ ԻՍԱՀԱԿ ՄԷԼԻԻ-ԱՂԱՄԱԼԻԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱԽՈՐ ՀԻՒՄՆԻԿԱՆՑ

Բ. ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆԻ

(Գուկիա, Վորոնեժի արձանի հասցէ)

Ա մ ե ո ռ, բ ա գ ի կ ի ռ ա կ ի օ ռ ե ի ծ ր, Բ Ա Ռ Ո Տ Ն Ե Ր Ը

Բ. Ա. Նախասարգեան—11—12 ժ. վերաբուժութեան, վերականգնիչ (ֆիզիո) եւ միզառեւ. հիւանդ.

Կ. Մ. Ձիկովան—9—10 ժ. աչքի, ներքին եւ նեարդային հ.

Կ. Բ. Պօլիկով—12—1 ժ. սկզբի, քթի եւ կոկորդի հ.

Զ. Բ. Բարանասեան—11—12 ժ. կանանց եւ երեխայի հիւանդ.

Ա. Պ. Կարապետեան—1—1/2 ժ. ներքին եւ երեխայի հ.

Ե Ր Ե Վ Ո Ն Ե Ր Ը

Ն. Ն. Ռոստամբեկով—5—6 ժ. վերաբուժութեան եւ մորթու հ.

Ա. Ն. Շպակովսկի—6—7 ժ. նեարդային (եղեկ-արարչ), վիճեր. եւ մորթու հ.

Պ. Ա. Թաթլանեան—7—7/2 ժ. ներքին եւ երեխայի հ.

Բ. Ա. Նախասարգեան—7/2—8 ժ.

Վճարը 50 կ. չբարձրեցրել ձրի Համախորհրդի (կոնսիլիումի) եւ օպերացիայի համար առանձին:

Օ. Տ. Առվանիսկի—տանը. ծաղկահատ եւ բժշկական մարմնամարզ. դիմել 11—1 ժ.:

Հիւանդանոցի վերատեսուչ՝

Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Պ ե տ ե ռ ռ ը զ ի Օ ռ ը խ օ լ օ կ ի հ ի լ ա ն ղ ա ն օ ճ ի օ ռ զ ի ն ա տ օ ռ

Բ Ժ Ի Շ Կ

Մ. Ի. ՄԷԼԻԻ-ԲԱՐԱՍԻԱՆԵԱՆՑ

ընդունում է ներքին, կանանց (գինեկոլոգիական մասնագ.) եւ ջղային հիւանդների. ամենայն օր, ժամի 9-ից—11 առաւօտեան, 5—7 երեկոյեան

Հասցեն՝ Գոլովնսկի պրոսպեկտ, տ. № 39,

Գոնդօնի, Միկոլայովի դեղատան մօտ

0—1

ՕԴԵՍՍԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԵՎԵՂԵՑՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՊԵՏԻ ՄԻ ԴՊԻՐ

որ կարողանայ եւ խումբ կազմել: Պայմանների մասին դիմել՝ Одесса, Армянская церковь, втиторы С. Асвадурову. 1—5

ԳՈՒՏՏԵՆԲԵՐԳ

գրախանութում վաճառվում են

Հ. Առաքելեանի թարգմանութիւնները՝ «Ուրանիա», աստղագիտական զէպ, Ֆրամարիոնի, գինն է 1 ռ. 50 կ.

«Վիլիէյմ Թէլլը», Լամարշիէի, գինն է 15 կ.

«Ազգայնութիւն եւ նրա պրինցիպները», գ. 30 կ.

«Գալիլէյ եւ նրա կեանքը», գ. 30 կ. 1—3

Կիրակի, մայիսի 26-ին,

ԹԻՖԼԻՍԻ ԱՄԱՐԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԱՐԱՆՈՒՄ

յօգուտ Թիֆլիսի Հայուհեաց Բարեգործական ընկերութեան, տեղի կունենայ

Զ Բ Օ Ս Ա Ն Ք

Բ Ա Ր Ե Գ Ո Ր Ծ Ա Կ Ա Ն Վ Ա Ճ Ա Ռ Ք Ո Վ

Մրադիւրը հետեւեալն է՝

1) La danse des Pierrots—կը պարեն երեխաները պ. Ինօնցիի ղեկավարութեամբ. 2)

Ամերիկացի ներդերներ, ազգային հագուստներով կերպեն եւ կը պարեն զանազան պարեր. 3)

Հանդիսաւոր մարշ—կը կատարեն զգեստաւորված երեխաները պ. Ինօնցիի ղեկավարութեամբ:

Հանդիսաւոր վերջաւոր (аннонсы) կը կատարեն երեխաները. Պարեն պ. Ինօնցիի ղեկավարութեամբ. Պ. Պալլադիոյի նեապոլիտական խումբը ազգային հագուստներով կը նուագէ եւ կը պարէ:

Կը նուագէ երաժիշտների 2 խումբ

Զբոսանքն սկսվելու է ժամը 1-ին, իսկ մանկական հանդէսը՝ ժամը 5-ին երեկոյեան:

Մուտքն արժէ 25 կ., երեխաների համար 15 կ. Եթէ անձրեւային եղանակ լինի, զբոսանքը կը յետաձգվի մինչեւ հետեւեալ կիրակի:

(19, 23, 25 եւ 26) 3—4

Յ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Տաճկաստանցի մի հայ անձնաւորութիւն, չքաւոր եւ այրի մնացած չորս արու զաւակով եւ երեք աղջիկներով, ինչ ամական մէկ արու զաւակը որդեգիր տալու յօժարութիւն ունի:

Ծանկութիւն ունեցողը կարող է դիմել Հաւաքարի ա. Գէորգ եկեղեցու աւագ քահանայ Մանդակունուն: 2—3

Դ Օ Կ Տ Օ Ր

ՎԱՆԱՆ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

այս ամառ եւս ընդունում է հիւանդներին հանգստի ջրերում (Պետադորով):

Пятигорскъ, Вѣрхн. б. д. Султанъ Крымъ-Гирея. 3—10

ՀԱՅՈՑ ԴՐԱՍԱՏԻԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

հրաւիրում է ընկերութեան անդամներին ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ, որ տեղի կունենայ կիրակի, մայիսի 26-ին, ցերեկվայ ժամի 12-ին Թիֆլիսի Արարիտիկական Ընկերութեան դահլիճում:

Պարագմունքների առարկաներն են՝

1) Ընկերութեան իսկական եւ նպատող անդամների ընտրութիւն:

2) Բնակչութեան յանձնաժողովի ընտրութիւն:

3) Վարչութեան ղեկուցում վարչութեան անդամների հերթական պաշտօնաթողութեան մասին:

4) Ընթացիկ գործեր:

(չ. 20) 2—2

Հ Ր Ա Ի Է Ր

Ամսիս 26-ին, առաջիկայ կիրակի օրը, առաւօտեան 12 ժամին, Աւետեաց Ջգրայն ա. Աստուածածին եկեղեցու բարեպաշտ ծխականները երկրորդ անգամ յարգալից հրաւիրվում են յիշեալ եկեղեցին՝ ՆՈՐ ԵՐԷՑՓՈՒՆ ԸՆՏՐԵՆՈՒ:

Գործակալ ա. մ. եկ. հ. Թիֆլիսի

Ջաքարիա քահ. Ջարդեղեանց 2—2

ՄԷԿ ԱՆՁՆԱԽՈՐՈՒԹԻՒՆ

կամենում է ուղեկցել արտասահման մէկ կնոջ, կամ գնալ ամառանոց շատ փոքր ընտանիքի հետ, կամ պարագի մէկ կամ երկու աղջկայ հետ: Գիտէ՞ ֆրանսերէն, հայերէն եւ մուզիկա:

Դիմել՝ Контора Саадова, Дворцовая ул. 8—31

Հ Ր Ա Ի Է Ր

Ամսիս 26-ին, կիրակի օրը, նորընծայ Ղազարոս քահանայ Ամիրջանեանց (Տափի-թաղի ա. Գէորգ եկեղեցու նախկին լուսարար) քաղաքիս Աւետեաց (Ջգրայն) եկեղեցում մատուցանելու է իր անդամների ա. պատարագը: Ուստի խնդրում եմ մեր ծխականներին, նորընծայի ծանօթներին եւ բարեկամներին ներկայ լինել ա. պատարագին, որ սկսվելու է 10¹/₂ ժամին:

Թովհանէս աւագ քահ. Մարտիրոսեանց 1—1

Հ Ր Ա Ի Է Ր

Հոգեւոր իշխանութեան կարգադրութեամբ, Կաթողիկէ ա. Աստուածածին եկեղեցու ծխականները երկրորդ անգամ հրաւիրվում են չնոր բերել եկեղեցի, կիրակի, մայիսի 26-ին, առաւօտեան ժամը 11-ին, ՆՈՐ ԵՐԷՑՓՈՒՆ ԸՆՏՐԵՆՈՒ:

Ժողովի որոշումները կը համարվեն կանոնաւոր որոշան ծխականներ եւս ներկայ լինել:

Նախագահ ժողովի՝

1—1 Աշոտ քահ. Թէմուրազեանց

Հ Ր Ա Ի Է Ր

Սպագրվում է եւ մինչեւ յուլիսի վերջը լոյս կը տեսնէ

1 է 0

ՄԱՏԵՓԱՆՆՈՍ ՆԱԶԱՐԵԱՆՑ

Մանրաման կենսագրութիւն, լուսարանված գրական պատմական տետրիկներով. Երկու հատոր, մօտ 650 երես, բաղմաթիւ (25-ից անկի) պատկերներով (Նազարեանց եւ նրա մանակակիցները, «Հիւսիսային» զիւտար աշխատակիցները, Նազարեանցի ֆակսիմիլէն, գերեզմանը, «Հիւսիսային» խմբագրութիւնը):

Մինչեւ տպագրութեան վերջնալը բացվում է ԲԱՏԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ:

Բաժանորդագրին է 1 ՐՈՒՐԻՒ. իսկ ճանապարհածախսով 1 ՐՈՒՐԻՒ 25 ԿՕՊԷԿ:

Լոյս տեսնելուց յետոյ գինը կը բարձրացնվի:

Հատորները առանձին չեն ծախվի: Առաջին հատորը, լոյս տեսնելուց, կուղարկվի բաժանորդներին եւ վաճառքի չի հանվի երկրորդ հատորի լոյս տեսնելու:

Հատորի վճարով բաժանորդագրութիւն չէ ընդունվում:

Բաժանորդագրութիւնը ընդունվում է «Մշակի» խմբագրատանը: Դրա քաղաքներից դիմում են. Тифлисъ. Редакция „Мшакъ“.

1—10

Թիֆլիսի Նաւարդիւնաբերական Ընկերութեան Վարչութիւնը

Մանով պատիւ ունի հրաւիրելու պ. քահանայներին ՏԱՐԵԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ, որը կայանալու է ներկայ 1902 թ-ի մայիսի 26-ին, կիրակի օրը, առաւօտեան ժամը 10-ին, Գուրգենովի տանը, № 143, Միքայելեան փողոցում, Վեացի հիւրանոցին կից:

Պարագմունքի առարկան են՝

1) Վարչութեան ղեկուցումը անցեալ 1901 թ-ի ընկերութեան գործունէութեան մասին:

2) Վերաստուգող յանձնաժողովի ղեկուցումը:

3) Անցեալ 1901 թ-ի հաշիւ ու հաշուեկշիւի քննութիւնն ու վաւերացումը. ելեւմտից նախաշիւ. սոյնպէս ընկերութեան գործունէութեան ծրագրի քննութիւնը 1902 թ-ի համար:

4) Վարչութեան հրահանգի վաւերացումը (§ 28):

5) Ընկերութիւնը ակիւօններական դարձնելու հարցը եւ վերջինիս կանոնադրութեան հաստատութիւնը (§ 37):

6) Վարչութեան ղեկուցումը վճարները իր ժամանակին չը վճարած բաժնետոմսերի մասին:

7) Վարչութեան ղեկուցումը նոր հողեր (պետական կամ մասնաւոր) կապով վերցնելու մասին, թէ՛ նախկին արդիւնաբերութեան եւ թէ՛ արտաքին չերտի շահագործութեան նպատակով, նոյնպէս եւ իր ունեցած հողերը ամբողջովին կամ մասամբ կապով տալու կամ վաճառելու մասին:

8) Վարչութեան մի անդամի (§ 9), վերաստուգող յանձնաժողովի երեք անդամների եւ երեք փոխանցմանների ընտրութիւնը (§ 21):

Պ. պ. բաժնետերերը, որոնք կը ցանկանան ծանօթանալ վերոյիշեալ ղեկուցմանց հետ կամ ստանալ ուրիշ տեղեկութիւններ, կը բարեհաճեն դիմել ընկերութեան գրասենեակը իւր քանիւր օր, ժամը 12-ից մինչեւ 2-ը:

(մ. 18. ժ. 4. 4.) 3—3

Ը Ղ Թ Ա Յ

Նաւարդիւնաբերական ընկերութեան վարչութիւնը հրաւիրում է ընկերութեան պ. քահանայներին ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ, որը տեղի է ունենալու կիրակի օր, մայիսի 26-ին, առաւօտեան 10 ժամին, քաղաքային տան դահլիճում:

Ջրաղմանց առարկաներն են.—1) Վարչութեան եւ վերջինիս յանձնաժողովի ղեկուցումը. 2) Տարեկան հաշիւ որոշումն եւ հաստատումը. 3) 1902 թ-ի գործունէութեան հրահանգը. 4) Վարչութեան հիւնդերը անդամի ընտրութեան հարցը եւ 5) Վերաքննիչ յանձնաժողովի երեք անդամների եւ նրանց երկու տեղապահների ընտրութիւնը:

(12 եւ 25-ին) 2—2

Կարսի հոգեւոր կառավարութեան արտեւանում

նշանակված է Դոշավանքի „Տ Ա Յ Լ Ա Ր“ անուանված 612 դիտատիւ վարելահողերը կապով տալու ամսիս 29-ին, օրվայ ժամը 12-ին ԱճՈՒՐԻ եւ 31-ին ԿՐԿՆԱՃՈՒՐԻ: Մասնակցել ցանկացողները պայմանների մասին կարող են դիմել նոյն ամսին ամսին օր: Փակ ծրարներ աճուրդը վերջնականաց յետոյ չեն ընդունվի:

Անդամ կառավարութեան՝ Մինաս աւագ քահանայ

6—8

„Փ. Ն. Փ Ր Ի Դ Օ Ն Ե Ա Ն“

ԿՕՆՁԵՏԻ ԵՒ ՇՕԿՕԼԱՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ

Կովկասեան գիւղատնտեսական ցուցահանդէսում մեր պատրաստած ապրանքները աշխատանքան—

Կովկասում կոնֆէտի արդիւնաբերութեան

ՄԻԱԿ ՄԵԾ ԱՐԾԱԹԵԱՑ ՄԵԴԱԼԻ

Առանձնապէս յանձնարարում ենք. ՌԱՋԱՐ-ԼՈՒՆՈՒՄԻ, Կարաթէյ «ԻԻԻԼԵՄԱՅԱ» եւ առատաբաւ կարգով կանգնեալ արդիւնաբերութեան

Գործարանում աշխատում են մարաքաղաքի նշանաւոր վարպետներ: Պատուէրներով դիմել. Թիֆլիս, Պալլոսկայա փողոց, սեփական տուն

Գործարանի հեռախոս № 362, գործարանական խանութիւնը № 772:

50—100 (չ. 4.)